
	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av: Datum: 2022 Godkänt till:	

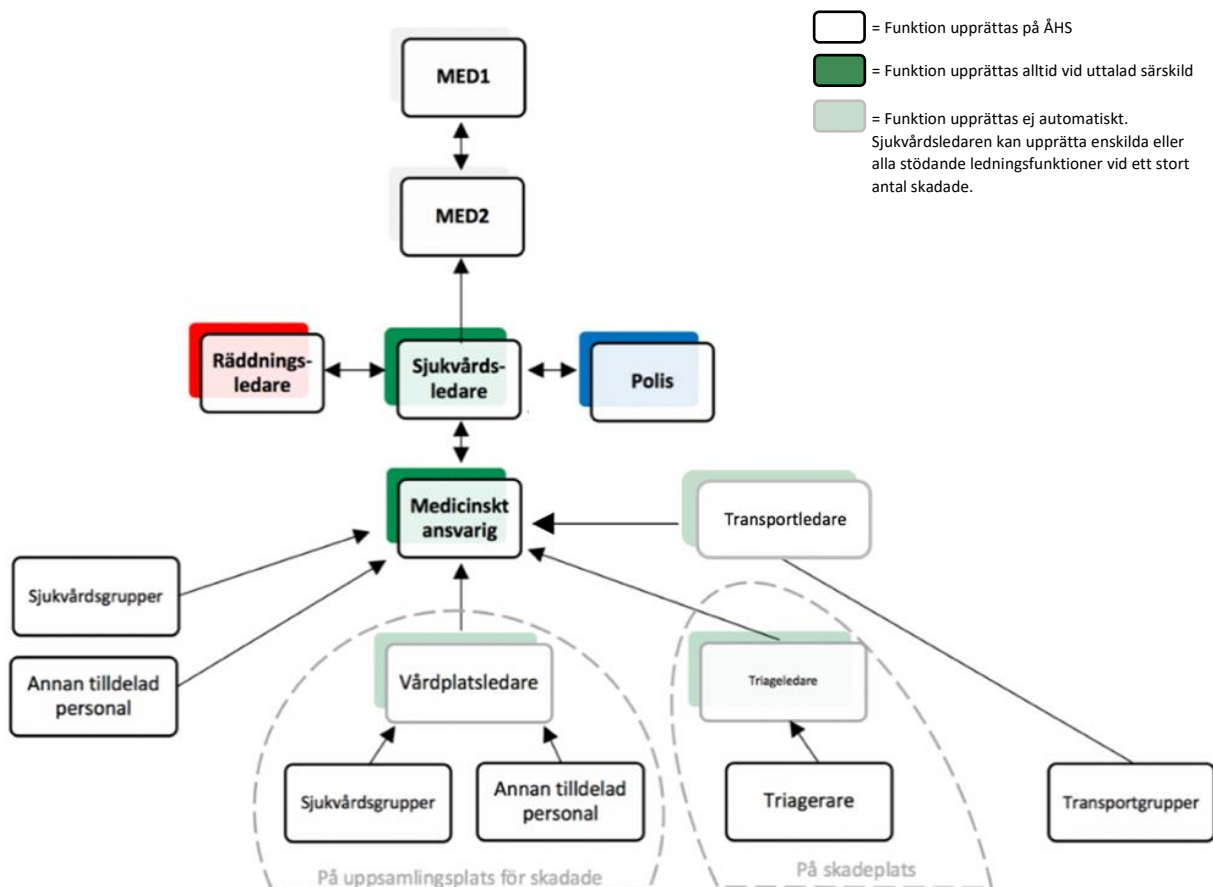
SÄRSKILD SJUKVÅRDSLEDNING

Vid särskilda händelser bör den prehospitala akutsjukvården utöka sin ledningsförmåga och sjukvårdsorganisation för att på bästa sätt kunna hantera eventuellt större och mer krävande händelser. En *särskild händelse* är en händelse som är så omfattande eller krävande att resurserna måste organiseras, ledas och användas på särskilt sätt. Det här aktiverar rutiner för särskild sjukvårdsledning på Åland.

- Hot om en händelse med ett flertal drabbade.
- Farliga ämnen (CBRNE) oavsett antal drabbade.
- Evenemang och händelser som i förväg bedöms kunna påverka och belasta den prehospitala sjukvårdsförmågan.

Den särskilda prehospitala sjukvårdsledningen består av en sjukvårdsledare och en medicinskt ansvarig. Ledningsfunktionen kan eventuellt stärkas med en läkare från akuten. Flera ledningsfunktioner kan upprättas av sjukvårdsledaren vid behov (ev. triageledare, vårdplatsledare och/eller STAB person).

Ledningsfunktionens uppgift är att leda, samordna och fördela arbetet på skadeområdet samt att samverka med andra verksamheter. Ledningsfunktionen ska också delge information om händelsen till ÅHS så att sjukvårdsledningen även där kan förstärkas vid behov så tidigt som möjligt.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av:	Datum: 2022 Godkänt till:
			SÄR

Sjukvårdsledare	MED4	Kan även vara MED5 om ej MED4 är tillgänglig	Funktion bör finnas
Medicinskt Ansvarig	MED5 (vårdare på första ankommande ambulans)	Kan dock vara från annan enhet om sjukvårdsledaren anser denna person som mer lämpligt för uppgiften.	Funktion bör finnas
MED3	Läkare utskickad i fält från akutkliniken	Övertar då rollen som medicinskt ansvarig men bör nödvändigtvis inte göra det om kompetensen kan utnyttjas bättre på annat sätt.	Funktion bör finnas (på sjukhuset eller i fält)
MED2	Kirurgbakjour eller på dagtid senior läkare på akuten	Sjukvårdsledare på ÅHS	Funktion bör finnas
MED1	Chefläkare eller motsvarande vid ÅHS	Katastrofledare på ÅHS	Funktion bör finnas
Triageledare	Personal tilldelas funktionen av sjukvårdsledningen om behov bedöms som nödvändigt	Tillsätts endast om nödvändigt av sjukvårdsledningen då flera än två triagerare utsätts. Då sållningstriageringen är slutförd kontakter triageledaren sjukvårdsledningen för nya uppgifter.	Funktion upprättas ej automatiskt vid uttalad särskild sjukvårdsledning Sjukvårdsledningen upprättar denna funktion om nödvändigt.
Vårdplatsledare	Personal tilldelas rollen av sjukvårdsledningen om behov bedöms som nödvändigt. (Om MED3 finns tillgänglig kan denna resurs vara bäst lämpad till denna funktion). OBS! Bör ej förväxlas med medicinskt ansvarig.	Denna funktion verkar endast vid uppsamlingsplats för skadade. Leder och ingår i vårdarbetet. Prioriterar skadades avtransport från uppsamlingsplats och dokumenterar. Meddelar till MA vid avtransport av skadade och håller i övrigt god kommunikation med MA.	Funktion upprättas ej automatiskt vid uttalad särskild sjukvårdsledning. Sjukvårdsledningen upprättar denna funktion om nödvändigt.
STAB	Tilldelas rollen av sjukvårdsledaren om behov bedöms som nödvändigt. Kan vara vem som helst, behöver nödvändigtvis inte vara sjukvårdspersonal.	Funktionen är en resurs som kan tilldelas olika uppgifter. (ex. assistent till någon av ledningsfunktionerna, dokumentation, budbärare, transportledare, mm)	Funktionen upprättas ej automatiskt vid uttalad särskild sjukvårdsledning

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av: Datum: 2022 Godkänt till:	

FÖRBEREDANDE

Ta del av den utrustning och information som finns tillgängligt.

- Riktlinjer och arbetsmodeller
- Triageväskor och lathundar som finns i samtliga ambulanser
- Sjukvårdsledningsväskan som är placerad i M190
- Lathundarna för sjukvårdsledaren och medicinskt ansvarig som finns i sjukvårdsledningsväskan
- PS-boken och katastrofplanen vid ÅHS
- Förstärkningsutrustning (katastrofvagnen för ÅHS, katastrofvagnen för Mariehamns flygplats), (läkemedelsbälten, sjukvårdsväskor och infusionslådan vid ÅHS).

Den prehospitala sjukvårdsledningen vid särskilda händelser bygger på det svenska PS-konceptet (prehospital sjukvårdsledning). Samtliga fältchefer har utbildats enligt detta koncept och frågor riktas i första hand till närmsta fältchef. Fältcheferna kan vid begäran låna ut PS-boken för vidare fortutbildning som fördjupar och förklarar PS-konceptet.

Samtlig personal ansvarar för att vara väl förtrogen med rutiner och riktlinjer samt ledningsstöden för att kunna agera i en ledningsfunktion eller i annan roll.

Vid fortsatt läsning lyfts centrala delar ur PS-konceptet som samtlig personal bör ha grundläggande kunskap om. Detta dokument förtydligar även vissa specifika skillnader och undantag som gäller på Åland inom ramen för PS.

UNDER FRAMKÖRNING

1. Kvittera larm - ställ om fordonsterminalen till angiven VIRVE-grupp och handradion till talgrupp (AMBULANS).
2. MED 4 kan under framkörning eller vid framkomst över VIRVE (AMBULANS) meddela att särskild sjukvårdsledning upprättas. Detta beslut kan fattas på vaga indikationer då ärendet misstänks som en särskild händelse.
3. Vid uttalat beslut om särskild händelse bör samtliga sjukvårdsenheter vid framkomst uppsöka MED4 för etablering av särskild sjukvårdsledning (utdelning av ledningsroller) och för omorganisering av den normala sjukvårdsorganisationen.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av:	Datum: 2022 Godkänt till:
		SÄR	

Följande radioinställningar gäller vid särskild sjukvårdsledning:

	TALGRUPP	TALGRUPP	TALGRUPP	TELEFON
Sjukvårdsledaren		Sjukvård	Talgrupp för ledning	Telefon
Medicinskt Ansvarig	Ambulans			
MED3	Ambulans			
MED2		Sjukvård		
MED1				Telefon
Triageledare	Ambulans			
Vårdplatsledare	Ambulans			
Transportgrupper		Sjukvård		
Sjukvårdsgupper	Ambulans			

- Kontrollera även att **VIRVE**-enheten har ljud (**PÅ**), skanning (**AV**), rätt talgrupp.

OBS! Tänk på radiodisciplin. En eventuell omfördelning av Virve-enheter kan ske beroende på situation.

VID ANKOMST

1. **Genom VINDRUTAN-rapport** (endast av första blåljusresurs på plats), ska lämnas i aktuell talgrupp för samverkan. Rapporten ska vara mycket kortfattad och skapa en bild av det som den först ankommande enheten ser och lämnas direkt vid ankomst.

Objekt – (Beskriv objektet)

Skada – (Beskriv händelsen)

Hot – (Identifiera faror och risker som kan eskalera olyckans omfattning)

2. Uppställning av fordon (ledningsbilar bör parkeras intill varandra för att ledningen optimalt skall kunna utnyttja fordonens ledningsstöd på bästa sätt). Säkring av olycksplatsen hör till räddningsledaren eller polisen beroende på situation. Men samtliga är ansvariga att rapportera vidare risker och hot, samt att bära korrekt skyddsutrustning inom eventuellt uttalade skydds-zoner.
3. Uppsök omgående ledningsplats.
4. Sjukvårdsledaren tilldelar uppgifter och etablerar sjukvårdsledning omgående. Ledningspersoner tar på ledningsvästar, hjälmar och väskor från M190.
5. **Medicinskt ansvarig** tilldelas primär uppgift att rekognosera händelsens omfattning (antal drabbade) och rapporterar sedan tillbaka det till sjukvårdsledaren. Som medicinskt ansvarig följer man sedan sitt ledningsstöd (lathunden/checklistan) som medföljer triage-sättet.
6. **Sjukvårdsledaren** upprättar samverkan med Räddningsledare samt Polis så snart som möjligt och ger en primär lägesrapport till MED2 efter att medicinskt ansvariga genomfört rekognoseringsvarvet.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk		
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av:	Datum: 2022 Godkänt till:	

SJUKVÅRDSLEDARE

Direkt

Genom VINDRUTAN-rapport, bedöm hot/risker.

Inom 2 minuter

Fördelning av ledningsroller, sjukvårdsgrupper och transportgrupper.

Inom 3 minuter

Medicinskt inriktningsbeslut för sjukvårdsinsatsen (använd stöd från lathunden/checklistan) *Sjukvårdsledaren* informerar beslutet till medicinskt ansvarig som ansvarar för att beslutet verkställs och efterföljs.

Inom 5 minuter

Påbörja samverkan med räddningsledare och polisledning. Bedöm säkerhetsläget, behov av uppsamlingsplatser och sektorer samt fatta ett gemensamt inriktningsbeslut. Behov av särskilda resurser ex: katastrofvagn? Personal från akuten? Läkemedel och syre från sjukhuset? Andra transportenheter? Handräkning av räddningspersonal?

Inom 10 minuter

Verifieringsrapport till MED2, begär eventuella sjukvårdsresurser från akutkliniken.

Verifieringsrapport: (ASHET)

A	antal drabbade
S	speciella omständigheter. (barn, avlidna, farliga ämnen, mm)
H	hela platsen bedömd? ja/nej
E	enheter resursbehov
T	tid för första avtransport

Inom 15 minuter

Påbörja senast första avtransporten. Nytt inriktningsbeslut.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av: Datum: 2022 Godkänt till:	

Inom 30 minuter och fortlöpande

- Uppdaterad information och tät kontakt med MA.
- Samverka med medicinskt ansvarig, räddningsledare och polisinsatschef.
- Stanna vid ledningsplatsen och ansvara för sjukvårdens kommunikation, främst via VIRVE.
- Lämna kontinuerligt verifieringsrapporter (ASHET) till MED2.
- Omvärdera inriktningsbeslut med jämna mellanrum.
- Bedöm sjukvårdsorganisationen om den är optimalt anpassad.
- Dokumentation och pressinformation (använd ledningsväskan/lathunden)

MEDICINSKT ANSVARIG

Direkt

1. Påbörja rekognoseringsvarv, situation och behov lämpligen genom att snabbt gå igenom skadeplatsen enligt "steg 1-4".

Steg 1 =	Skaffa överblick över hur stor skadeplatsen är, ungefärligt antal drabbade (var av skadade/var av barn). Rapportera snarast till sjukvårdsledaren.
Steg 2 =	Påbörja själv sållnings triage om <10st drabbade. Om >10st drabbade utses en annan triagerare. Sammanställ och rapportera ständigt vidare inventeringen. Led arbetet med snabba livräddande insatser för livshotande tillstånd.
Steg 3 =	Påbörja patientförflyttningar till uppsamlingsplatsen.
Steg 4 =	(eller vid tillfälle) = inled omhändertagande.

2. Beräkna när de första drabbade kan börja att avtransporteras och kommunicera detta till sjukvårdsledaren.
3. Verkställ och informera vidare medicinskt inriktningsbeslut (använd lathunden som tilldelats av sjukvårdsledaren).

Fortlöpande

- Samverka med sjukvårdsledaren.
- Övergripande ledning över sjukvårdsgrupper och sektorer.
- Fördela sjukvårdsmaterial (löst material från ambulanserna bör placeras på uppsamlingsplats för skadade så att utrustning utnyttjas optimalt).
- Bedöm och optimera ständigt sjukvårdsorganisationen.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av: Datum: 2022 Godkänt till:	

- Omvärdera det medicinska inriktningsbeslutet ständigt och meddela sjukvårdsledaren när beslutet kan förnyas.
- Om MED3 anlänt, överlämna det medicinska ansvaret till läkaren om inte sjukvårdsledaren meddelar annat. F.d. medicinskt ansvarig övergår i stabsfunktion till ny medicinskt ansvarig.
- Tänk på att vara tydlig i överlämnandet och kommunicera detta till all sjukvårdspersonal.

INTRODUKTION FÖR ÖVRIG PERSONAL

Vid ankomst:

1. Stanna på ev. brytpunkt.
2. Uppställning av fordon och säkring av olycksplatsen.
3. Uppsök direkt ledningsplats och sjukvårdsledare för att bli tilldelad sjukvårdsgrupp, transportgrupp eller annan funktion.
4. Arbeta enligt de inriktningsbeslut och direktiv som ges av sjukvårdsledare och medicinskt ansvarig. Var beredd på att arbeta flexibelt och att arbetsuppgifterna kan vara av olika karaktär.
5. Då tilldelad arbetsuppgift är avklarad uppsök närmsta ledningsfunktion för att få ny uppgift.

OBS! Vid uttalad särskild händelse och vid särskild sjukvårdsledning kan du få nya roller och **uppgifter som ska följas**.

Transportgrupper:

Transportgrupperna tillsätts av sjukvårdsledaren. Gruppen kan bestå av blandad personal (dock minst en basnivå kompetens från MRV), i övrigt kan personal från FBK **agera** chaufför för fordonet. Detta för att optimera omhändertagandet av skadade på plats utan att avtransporten av skadade påverkas.

1. Uppsöker sjukvårdsledaren vid varje ankomst till olycksplatsen.
2. Får sedan tilldelad patient av medicinskt ansvarig.
3. Meddelar MA vid avfärd mot sjukhuset.
4. Rapportera patient till mottagande akutmottagning enligt normala rutiner.
5. Meddela MA (VIRVE - SJUKVÅRD) då enheten är klar för att återgå mot olycksområdet eller för att få annan ny uppgift (ex. för tilldelning av annat uppdrag, bli kvar på akuten för att assistera, ta med sjukvårdsgrupp eller material från akuten/MRV).

Sjukvårdsgrupper

Sjukvårdsgrupperna tillsätts av sjukvårdsledaren. Gruppen kan bestå av blandad personal (dock minst en basnivå kompetens från MRV eller sjukskötare från akuten). Efter tillsatt grupp och primär arbetsuppgift ligger grupperna under medicinskt ansvarigas ledning. Sjukvårdsgrupperna kan tilldelas uppgifter såsom: triage eller förflyttning av skadade till uppsamlingsplatser. Grupperna kan även tilldelas en viss uppsamlingsplats där de utför vård och omhändertagande av drabbade. Rapporterar kontinuerligt till MA, om inte aktuell grupp ligger under eventuellt upprättad vårdplatsledare eller triageledare.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av: Datum: 2022 Godkänt till:	SÄR

BEDÖMNING AV DRABBADE

När resurser saknas för att bedöma och omhänderta ett stort antal skadade behöver man välja vilka åtgärder som ska prioriteras och vad som inte kan utföras. Det är på Åland sjukvårdsledaren i samråd med medicinskt ansvarig som tar beslut om vilka åtgärder som är viktigast, detta genom ett medicinskt inriktningsbeslut. Det är förstås viktigt att alla på skadeplatsen arbetar enligt det medicinska inriktningsbeslutet, även samverkande organisationer på plats.

Ett medicinskt inriktningsbeslut bör fattas för att man skall kunna frångå de behandlingsriktlinjer som man i normala fall följer och för att sjukvårdens organisation kan optimeras. I regel sänks där med den medicinska ambitionsnivån tillfälligt när man avstår från vissa medicinska åtgärder. Detta möjliggör att man kan arbeta enklare, snabbare och flera kan få livsviktig vård.

Målsättningen är att de svårast skadade ska identifieras, åtgärdas och transporteras först.

Ytterligare ett verktyg att använda är *sållningstriage* då man koncentrerar åtgärderna till det allra nödvändigaste. Sållningstriage kan även vara lämpligt i miljöer där olika former av risker gör att man vill lämna området så fort som möjligt.

SVART / VIT (0)	PRIORITET 1	PRIORITET 2	PRIORITET 3
Livlös	Livshotande	Brådskande	Ej brådskande
Inga åtgärder	Omedelbara livräddande åtgärder	Kan vänta, vård inom 2-4 timmar	Ska vänta, vård kan dröja mer än 4 timmar

Sållningstriage

Sållningstriage förväntas gå snabbt, genom att bedöma medvetandegrad samt de fysiologiska funktionerna skall denna bedömning inte ta längre än 30 sekunder. Eftersom sållningstriage förväntas gå snabbt är bedömningen inte helt perfekt, misstag kan korrigeras efteråt eftersom denna bedömning omprövas kontinuerligt.

Sållningstriage baserar sig endast på triagemodellen SMART TSG och i varje ambulans finns prioriteringsband som kan fästas synligt på en extremitet. Triage modellen SMART TSG bedömer enkelt och snabbt den skadades vitala och fysiologiska funktioner.

Luftväg, andningsfrekvens, pulsfrekvens samt om patienten är förmögen att gå eller endats kan ligga, utger en prioritet enligt färgmarkeringarna.

Efter att sållningstriage har utförts är det lättare att genomföra en noggrannare och mer omfattande undersökning av patienternas fysiologiska såväl som fysiska skador för att då ompröva prioritet under lugnare förhållanden.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av:	Datum: 2022 Godkänt till:

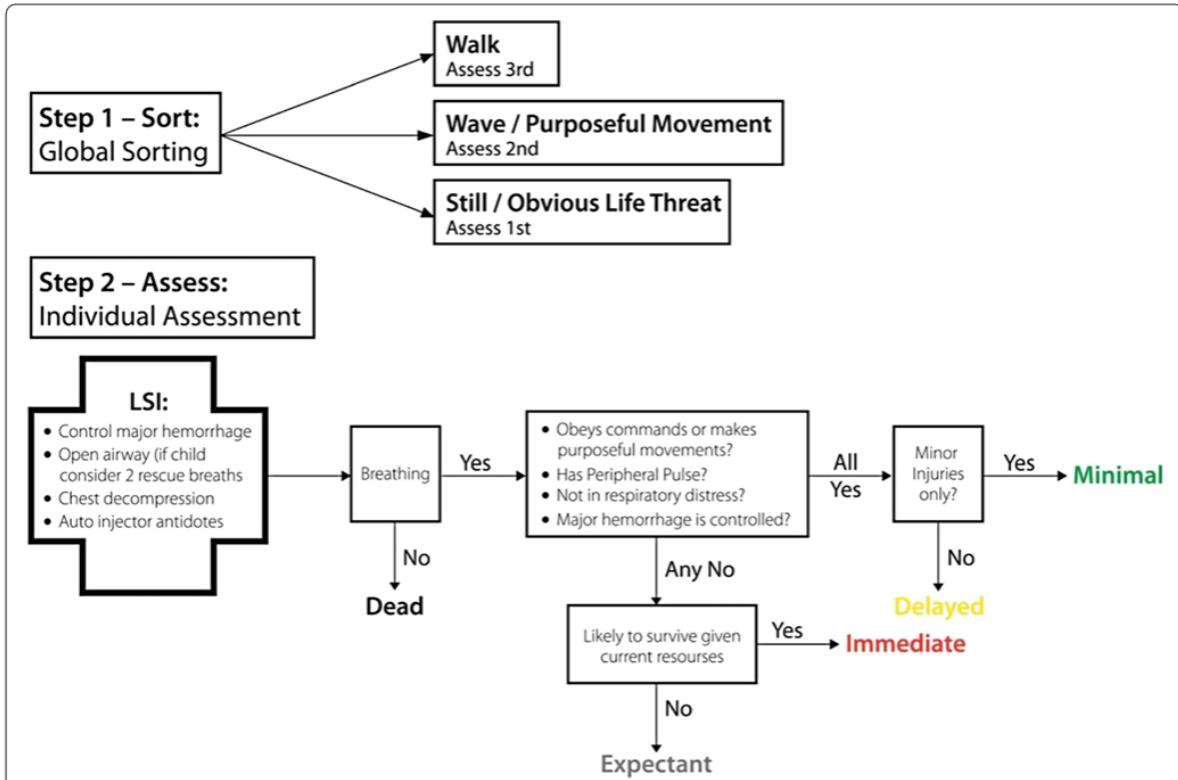

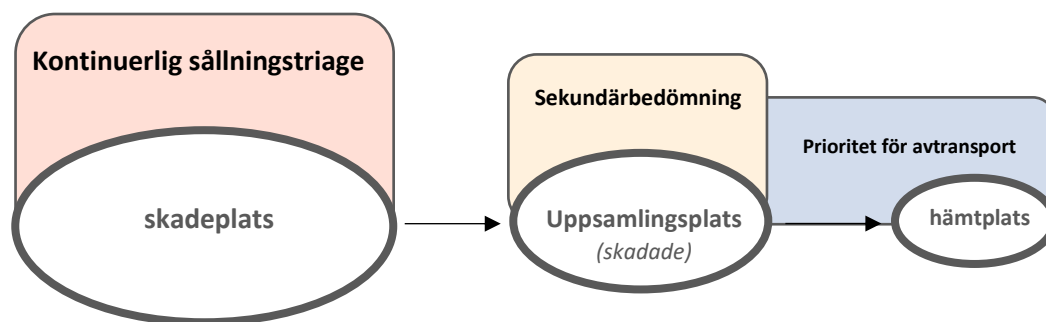

Fig. 2 The SALT triage guideline. LSI, lifesaving intervention; SALT, Sort Assess Lifesaving intervention Treatment/transport [9]

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk		
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av:	Datum: 2022 Godkänt till:	

INDELNING AV SKADEOMRÅDE

Uppsamlingsplats

Vid ett stort antal drabbade bör man tidigt upprätta uppsamlingsplatser för att samla drabbade enligt prioritet så att man enklare kan hantera händelsen och tillgodose hjälpbehovet.

Uppsamlingsplatsen erbjuder:

- Bra överblick över skadade
- Möjlighet att samla utrustning och personal
- Möjlighet att göra skadade transportklara
- Möjlighet att skydda mot väder och riskfylld miljö
- Möjlighet att utföra specifika/avancerade sjukvårdsåtgärder

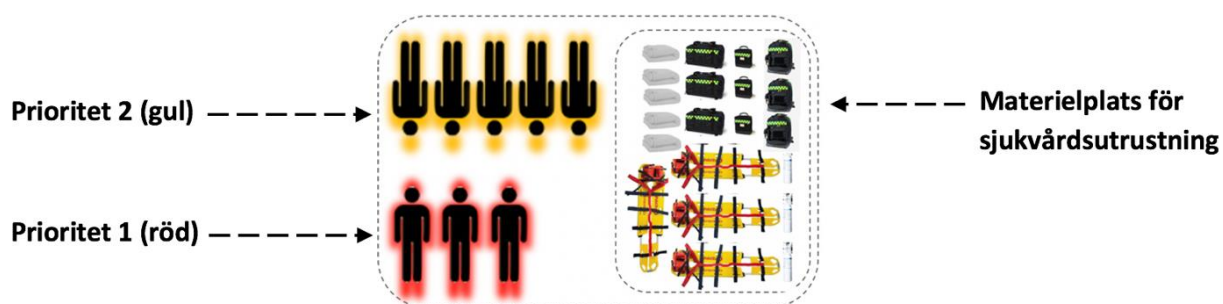
Sjukvårdsledaren bedömer om uppsamlingsplatser kan underlätta arbetet på plats. Sjukvårdsledaren meddelar räddningsledare och polisen så att lämpliga platser kan bestämmas. Platserna kan ligga i öppen terräng eller i en byggnad på annan plats beroende på situation.

Uppsamlingsplats för skadade (vårdplats)

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk	
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av:	Datum: 2022 Godkänt till:

När resurser (ambulanser) saknas för att transportera skadade (röd och gul färg) behöver man kunna erbjuda vård på platsen tills vidare. Under en kortare eller en längre period kan en uppsamlingsplats för skadade vara lämplig (vårdplats). Vårdplatsen behövs nödvändigtvis inte om det finns gott om transportresurser.

På vårdplatsen placeras patienter nära intill varandra enligt prioritet och de skadade läggs med huvudena åt samma håll. På så vis effektiviseras omhändertagandet då samma personalmängd kan övervaka och behandla flera skadade samtidigt. Även en mindre mängd sjukvårdsutrustning krävs på platsen då den kan utnyttjas åt flera samtidigt.

	Ambulansen Mariehamns Räddningsverk	Behandlingsriktlinjer för ambulanssjukvården Mariehamns Räddningsverk		
Utarbetat av: Freddy Österberg FC-gruppen		Godkänd av:	Datum: 2022 Godkänt till:	

Skadeområdets indelning

